

ปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณการส่งออกกล้วยไม้ของไทยไปประเทศจีน

นางสาวพิมพ์ภัทรา สิทธิพันธ์นา¹ และ ดร.นพวรรณ พจน์พิศุทธิพงษ์²

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณการส่งออกกล้วยไม้ของไทย โดยใช้ข้อมูลอนุกรมเวลาแบบรายไตรมาส ตั้งแต่ไตรมาสที่ 1 พ.ศ. 2547 ถึง ไตรมาสที่ 2 พ.ศ. 2554 โดยวิธีทางเศรษฐมิติ วิเคราะห์สมการแบบถดถอยพหุเชิงซ้อน (Multiple Regression Model) และใช้วิธีการประมาณค่าสัมประสิทธิ์ตัวแปรแบบกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least Squares-OLS)

ผลการศึกษา พบว่า ตัวแปรอิสระทั้งหมดในแบบจำลองสามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของปริมาณการส่งออกกล้วยไม้ของไทยไปประเทศจีนได้ที่ร้อยละ 56.91 ปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณการส่งออกกล้วยไม้ของไทย มากที่สุด คือ ตัวแปรอัตราแลกเปลี่ยนเงินบาทต่อเงินเรณมีนปีของจีน รองลงมา คือ ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศที่แท้จริงของจีน ราคาส่งออก (F.O.B.) กล้วยไม้ของไทยไปประเทศจีน และ ต้นทุนค่าขนส่งโดยราคาส่งออก (F.O.B.) กล้วยไม้ของไทยไปประเทศจีนรวมค่าประกันภัย ตามลำดับ ทั้งนี้ราคาส่งออกกล้วยไม้ของไทยไปประเทศจีน และค่าใช้จ่ายในการขนส่งรวมค่าประกันภัย มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับปริมาณการส่งออกกล้วยไม้ของไทยไปประเทศจีน ในขณะที่ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศที่แท้จริงของจีนและอัตราแลกเปลี่ยนเงินบาทต่อเงินเรณมีนปีของจีน มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับปริมาณการส่งออกกล้วยไม้ของไทยไปประเทศจีน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95

ผลการศึกษาในงานวิจัยนี้สนับสนุนให้ผู้ส่งออกกล้วยไม้ไทยมีการรวมตัวกันระหว่างผู้ส่งออกกล้วยไม้หรือผู้ส่งออกรวมกัน เพื่อเพิ่มอำนาจเจรจาต่อรองค่าขนส่ง และลดต้นทุนค่าขนส่งได้ในส่วนของภาครัฐควรมองหาแนวทางแก้ไขปัญหาค่าระวาง และพัฒนาระบบโลจิสติกส์เพื่อลดขั้นตอนและระยะเวลาการขนส่งภายในประเทศ

คำสำคัญ : การส่งออกกล้วยไม้

DETERMINANTS OF THAILAND'S EXPORT OF ORCHIDS TO CHINA

Miss Pimpattra Siththinonthana and Dr.Nopphawan Photphisutthiphong

ABSTRACT

The purpose of this independent study was to study the factors affecting the quantity of Thai orchid export to China by using quarterly data from the first quarter of 2004 until the second quarter of 2011. Multiple Regression Model and the Ordinary Least Squares (OLS) were applied for data analysis.

The results revealed that all independent variables could explain the changes of the quantity of Thai orchid export to China at 56.91 percent. The factor that affected the quantity of Thai orchid export the most was the exchange rate of Baht per Renminbi, followed by Gross Domestic Product (GDP), Freight On Board (FOB) of Thai orchid export to China which included insurance expense, and transportation cost, respectively. Price of Thai orchid export to China and transportation cost including insurance expense were negatively related to the quantity of Thai orchid export to China while GDP and the exchange rate of Baht

¹ นักศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

² อาจารย์ประจำคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

per Renminbi were positively related to the quantity of Thai orchid export to China and statistically significant at 95 percentage confidence interval.

The results of this independent study suggest that Thai orchid exporters should collaborate with other flower exporters in order to increase the bargaining power of transportation cost, and, as a result, transportation cost could be reduced. Besides, the government should determine the solutions for freight problem and develop logistic system to reduce procedures and domestic just in time.

Keyword: orchid export

บทนำ (Introduction)

กล้วยไม้เป็นสินค้าที่มีความสวยงามและโดดเด่น มีมูลค่าสูงและจัดเป็นสินค้าเศรษฐกิจสร้างสรรค์ การส่งออกดอกกล้วยไม้และต้นกล้วยไม้ที่ผ่านมามีอัตราการเติบโตเฉลี่ยร้อยละ 10 - 15 ต่อปีและยังมีโอกาสพัฒนาให้สามารถขยายตลาดทำรายได้ให้กับประเทศอีกมาก นอกจากนี้ถ้าเราส่งเสริมให้เกิดภาพลักษณ์ของประเทศ ให้เป็นดินแดนแห่งกล้วยไม้จะก่อให้เกิดการส่งเสริมการท่องเที่ยวภายในประเทศด้วย

ไทยจัดเป็นประเทศอันดับ 1 ที่ส่งออกดอกกล้วยไม้ของโลก การส่งออกดอกกล้วยไม้และต้นกล้วยไม้มีปริมาณและมูลค่าเพิ่มขึ้นตลอด ตลาดต่างประเทศจะนิยมสั่งซื้อกล้วยไม้สกุลหลาย เนื่องจากสีสดใส และระยะเวลาใช้งานนาน และส่วนตลาดในประเทศ ขณะนี้มีการใช้ดอกกล้วยไม้เป็นที่นิยมมากขึ้นกว่าอดีต เห็นได้จากงานพิธีและเทศกาลต่าง ๆ ผู้จัดงานหันมาใช้ดอกกล้วยไม้กันมากขึ้น เนื่องจากระยะเวลาการใช้งานนาน และราคาไม่แพง ปัจจุบันเท่ากับความต้องการกล้วยไม้มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทั้งตลาดในและต่างประเทศ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณการส่งออกกล้วยไม้ของไทย
2. เพื่อศึกษาการเปลี่ยนแปลงในปริมาณการส่งออกกล้วยไม้ของไทย

ประโยชน์ที่จะได้รับ

1. ทราบถึงปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณการส่งออกกล้วยไม้ของไทย
2. เพื่อนำผลการศึกษาที่ได้ไปใช้เป็นข้อมูลในการกำหนดนโยบายทางการตลาดของธุรกิจการส่งออกกล้วยไม้ของไทยให้สอดคล้องกับสถานการณ์การส่งออก
3. นำข้อมูลที่ได้มาปรับปรุงเพื่อขยายการส่งออกกล้วยไม้ไทยให้เพิ่มมากขึ้นส่งผลให้มีเงินตราต่างประเทศไหลเข้ามาทำให้ดุลการค้าของประเทศดีขึ้น

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methodology)

ขอบเขตของการวิจัย

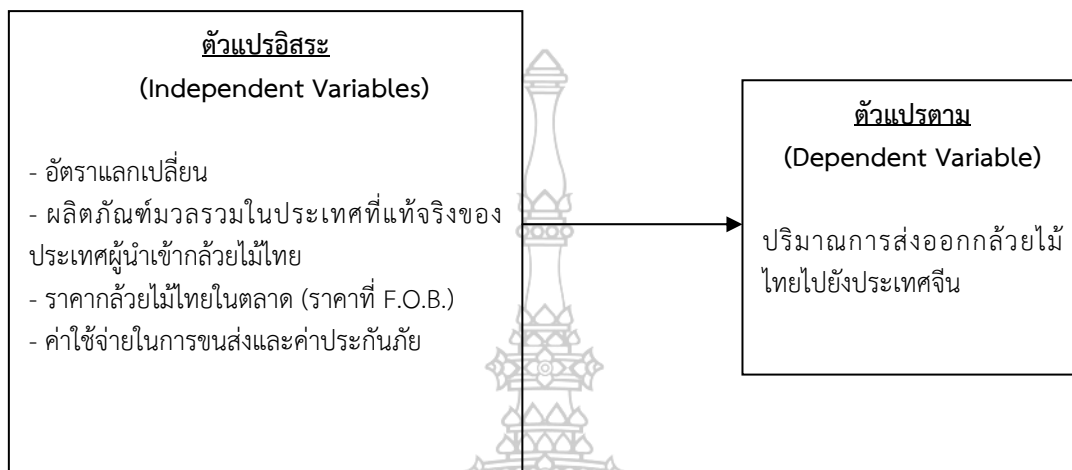
การศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณการส่งออกกล้วยไม้ของไทยไปยังประเทศจีน บริษัทที่ใช้ในการศึกษาคือ บริษัทที่ทำกาส่งออกกล้วยไม้ในจังหวัด นครปฐม ราชบุรี กาญจนบุรี สมุทรสาคร นนทบุรี ปทุมธานี และกรุงเทพมหานคร บริษัทที่ส่งออกกล้วยไม้ไปจีนมี 9 บริษัท (สมาคมผู้ส่งออกดอกกล้วยไม้ไทย, 2555) และมีเพียง 1 บริษัทที่สามารถให้ข้อมูลเพื่อการวิจัยครั้งนี้ คือ บริษัท บลู ออร์คิด จำกัด ตั้งแต่ พ.ศ. 2547 - 2554 ไตรมาส 2 รวม 30 ไตรมาส ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ตั้งแต่เดือน พฤศจิกายน 2555 - เดือน กุมภาพันธ์ 2556

สมมุติฐานของการวิจัย

1. การอ่อนตัวของค่าเงินบาทมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับปริมาณการส่งออกกล้วยไม้ไทย
2. การเพิ่มขึ้นของราคากกล้วยไม้มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับการส่งออกกล้วยไม้ไทยไปประเทศจีน
3. การเพิ่มขึ้นของค่าใช้จ่ายในการขนส่ง ส่งผลให้การส่งออกกล้วยไม้ไปประเทศจีนลดลง
4. ผลผลิตทั้งหมดรวมในประเทศที่แท้จริง ของประเทศจีนมีผลต่อปริมาณการส่งออกกล้วยไม้ไปยังประเทศจีน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณการส่งออกกล้วยไม้ของไทยไปประเทศจีน ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง นำมากำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีการวิเคราะห์

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data) โดยใช้แบบจำลองทางเศรษฐมิติในรูปของสมการถดถอยเชิงซ้อน (Multiple Regression) ในรูปกำลังสองน้อยที่สุดแบบธรรมดา (Ordinary Least Square: OLS) ซึ่งการคำนวณค่าทางสถิติและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ เพื่อหาความสัมพันธ์ของปริมาณการส่งออกกล้วยไม้และตัวแปรกำหนดและเพื่อทราบถึงปริมาณการส่งออกกล้วยไม้ของไทยไปประเทศจีนว่ามีปริมาณการส่งออกเพิ่มขึ้นหรือลดลงอย่างไร และค่าสัมประสิทธิ์แต่ละตัวที่แสดงความสัมพันธ์ของตัวแปรกำหนดกับปริมาณการส่งออกกล้วยไม้ โดยมีแบบจำลองดังต่อไปนี้

แบบจำลองที่ใช้ในการศึกษา

$$\ln Q_t = \alpha_0 + \alpha_1 \ln P_t + \alpha_2 \ln Y_t + \alpha_3 \ln EX_t + \alpha_4 \ln TP_t$$

โดยที่

Qt	=	ปริมาณการส่งออกกล้วยไม้ของไทยไปประเทศจีน
P	=	ราคาเฉลี่ยส่งออก (F.O.B.) กล้วยไม้ของไทยไปประเทศจีน
Y	=	ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศที่แท้จริง
EX	=	อัตราแลกเปลี่ยนเงินบาทต่อเงินเรมมินปีของจีน
TP	=	ค่าใช้จ่ายในการขนส่งและค่าประกันภัย

จากแบบจำลองที่ใช้ในการศึกษานี้ เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณการส่งออกกล้วยไม้ของไทยไปประเทศจีน และเพื่อศึกษาการเปลี่ยนแปลงในปริมาณการส่งออกกล้วยไม้ของไทย สำหรับสำหรับค่าทางสถิติต่าง ๆ เช่น ค่า t - statistic จะเป็นค่าที่ใช้สำหรับทดสอบตัวแปรอิสระแต่ละตัวว่า มีผลกระทบต่อตัวแปรตามอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติหรือไม่ โดยค่านี้จะแสดงในรูปวงเล็บ และค่า F - statistic จะใช้ในการทดสอบนัยสำคัญของสมการที่ประมาณค่า ว่ามีนัยสำคัญทางสถิติหรือไม่ ส่วนค่า R^2 เป็นค่าใช้พิจารณาว่า ตัวแปรอิสระทั้งหมดในสมการสามารถอธิบายถึงการเคลื่อนไหวขึ้นลงตัวแปรตามได้มากน้อยเพียงใด โดยอธิบายเป็นคำร้อยละ การทดสอบการเกิด Multicollinearity การสร้างแบบจำลองสมการถดถอยพหุคูณนั้น อาจจะมีตัวแปรอิสระบางตัวเกิดความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันหรือไม่ โดยพิจารณาจากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Coefficient of Correlation) จะต้องไม่มากกว่า 0.80 การทดสอบสหสัมพันธ์เชิงอนุกรม (Autocorrelation) ใช้วิธีการทดสอบ Breusch-Godfrey Lagrange multiplier test (LM test) โดยใช้ค่า Probability มากกว่า 0.05 แสดงว่าไม่มีปัญหา Autocorrelation และการทดสอบปัญหาความแปรปรวนของตัวแปรความคลาดเคลื่อนไม่คงที่ (Heteroscedasticity) โดยประยุกต์ใช้วิธี White's Test โดยใช้ค่า Probability มากกว่า 0.05 แสดงว่าไม่มีปัญหา Heteroscedasticity

ผลการวิจัยและการอภิปรายผล (Results and Discussion)

ผลการวิจัย

สำหรับการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์จาก Correlation Matrix พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปร เป็นอิสระซึ่งกันและกัน มีค่าน้อยกว่า 0.80 ทำให้ไม่เกิดปัญหา Multicollinearity ส่วนการทดสอบการเกิดปัญหาสหสัมพันธ์ เชิงอนุกรมเวลา (Autocorrelation) พบว่า ไม่เกิดปัญหา Autocorrelation เพราะค่าที่คำนวณได้มีค่ามากกว่าค่า Prob. ที่ ระดับนัยสำคัญ 0.05 และการทดสอบปัญหาความแปรปรวนของตัวแปรความคลาดเคลื่อนไม่คงที่ (Heteroscedasticity) พบว่า ไม่เกิดปัญหา Heteroscedasticity

จากการประมาณค่าความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณการส่งออกกล้วยไม้ของไทยไปประเทศจีน โดยใช้ รูปแบบสมการเส้นตรงได้ผลการวิเคราะห์ทางเศรษฐมิติดังนี้

$$\ln Q = 9.9918 - 0.3299 \ln P + 0.4088 \ln Y + 1.2277 \ln EX - 0.2387 \ln TP$$

(5.9276)*** (-2.0759)** (2.3682)** (2.7739)**
(-2.4333)**

$$R^2 = 0.5691 \quad F\text{-statistic} = 8.2552$$
$$\text{Adjusted } R^2 = 0.5002 \quad \text{Prob. (F-statistic)} = 0.0002$$
$$\text{Durbin-Watson stat} = 2.2775 \quad N = 30$$

ค่าในวงเล็บคือ ค่า t - statistic ของค่าสัมประสิทธิ์

** ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95

*** ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 99

จากการประมาณค่าความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณการส่งออกกล้วยไม้ของไทยไปประเทศจีน ได้ดังนี้

1. ราคาเฉลี่ยส่งออก (F.O.B.) กล้วยไม้ของไทยไปประเทศจีน มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับปริมาณการส่งออกกล้วยไม้ของไทยไปประเทศจีน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ -0.3299 หมายความว่า เมื่อกำหนดให้ปัจจัยอื่น ๆ คงที่แล้ว หาก ราคาเฉลี่ยส่งออก (F.O.B.) กล้วยไม้ของไทยไปประเทศจีน เปลี่ยนแปลง เพิ่มขึ้นร้อยละ 1 จะมีผลทำให้ ปริมาณการส่งออกกล้วยไม้ของไทยไปประเทศจีนเปลี่ยนแปลง ลดลง ร้อยละ 0.3299 และในทางกลับกันถ้า ราคาเฉลี่ยส่งออก (F.O.B.) กล้วยไม้ของไทยไปประเทศจีน เปลี่ยนแปลง ลดลง ร้อยละ 1 จะมีผลทำให้ ปริมาณการส่งออกกล้วยไม้ของไทยไปประเทศจีนเปลี่ยนแปลง เพิ่มขึ้น ร้อยละ 0.3299

2. ผลผลิตทั้งหมดมวลรวมในประเทศที่แท้จริงของจีนมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับปริมาณการส่งออกกล้วยไม้ของไทยไปประเทศจีน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 0.4088 หมายความว่า เมื่อกำหนดให้ปัจจัยอื่น ๆ คงที่แล้ว หาก ผลผลิตทั้งหมดมวลรวมในประเทศที่แท้จริงของจีน เปลี่ยนแปลง เพิ่มขึ้น ร้อยละ 1 จะมีผลทำให้ ปริมาณการส่งออกกล้วยไม้ของไทยไปประเทศจีน เปลี่ยนแปลง เพิ่มขึ้น ร้อยละ 0.4088 และในทางกลับกันถ้า ผลผลิตทั้งหมดมวลรวมในประเทศที่แท้จริงของจีน เปลี่ยนแปลง ลดลง ร้อยละ 1 จะมีผลทำให้ ปริมาณการส่งออกกล้วยไม้ของไทยไปประเทศจีน เปลี่ยนแปลง ลดลง ร้อยละ 0.4088

3. อัตราแลกเปลี่ยนเงินบาทต่อเงินเรนนินปีของจีน มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับปริมาณการส่งออกกล้วยไม้ของไทยไปประเทศจีน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 1.2277 หมายความว่า เมื่อกำหนดให้ปัจจัยอื่น ๆ คงที่แล้ว หาก อัตราแลกเปลี่ยนเงินบาทต่อเงินเรนนินปีของจีน เปลี่ยนแปลง เพิ่มขึ้น (ซึ่งหมายความว่า เงินบาทมีค่าอ่อนลงเมื่อเทียบกับเงินเรนนินปีของจีน) ร้อยละ 1 จะมีผลทำให้ ปริมาณการส่งออกกล้วยไม้ของไทยไปประเทศจีน เปลี่ยนแปลง เพิ่มขึ้น ร้อยละ 1.2277 และในทางกลับกันถ้า อัตราแลกเปลี่ยนเงินบาทต่อเงินเรนนินปีของจีน เปลี่ยนแปลง ลดลง ร้อยละ 1 (ซึ่งหมายความว่า เงินบาทแข็งค่าขึ้นเมื่อเทียบกับเงินเรนนินปีของจีน) จะมีผลทำให้ ปริมาณการส่งออกกล้วยไม้ของไทยไปประเทศจีน เปลี่ยนแปลง ลดลง ร้อยละ 1.2277

4. ค่าใช้จ่ายในการขนส่งและค่าประกันภัย มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับปริมาณการส่งออกกล้วยไม้ของไทยไปประเทศจีน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ -0.2387 หมายความว่า เมื่อกำหนดให้ปัจจัยอื่น ๆ คงที่แล้ว หาก ค่าใช้จ่ายในการขนส่งและค่าประกันภัย เปลี่ยนแปลง เพิ่มขึ้น ร้อยละ 1 จะมีผลทำให้ ปริมาณการส่งออกกล้วยไม้ของไทยไปประเทศจีน เปลี่ยนแปลง ลดลง ร้อยละ 0.2387 และในทางกลับกันถ้า ค่าใช้จ่ายในการขนส่งและค่าประกันภัย เปลี่ยนแปลง ลดลง ร้อยละ 1 จะมีผลทำให้ ปริมาณการส่งออกกล้วยไม้ของไทยไปประเทศจีน เปลี่ยนแปลง เพิ่มขึ้น ร้อยละ 0.2387

การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณการส่งออกกล้วยไม้ของไทย สรุปได้ว่า ตัวแปร อัตราแลกเปลี่ยนเงินบาทต่อเงินเรณมินปีของจีน เป็นปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณการส่งออกกล้วยไม้ของไทย มากที่สุด รองลงมา คือ ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศที่แท้จริงและราคาเฉลี่ยส่งออก (F.O.B.) กล้วยไม้ของไทยไปประเทศจีน และผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศที่แท้จริงของจีน ตามลำดับ

อภิปรายผล

การศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณการส่งออกกล้วยไม้ของไทย ครั้งนี้ ได้นำแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ต่าง ๆ มาประกอบการอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. ปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณการส่งออกกล้วยไม้ของไทย จากผลการศึกษาพบว่า ราคาเฉลี่ยส่งออก (F.O.B.) กล้วยไม้ของไทยไปประเทศจีน ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศที่แท้จริงของจีน อัตราแลกเปลี่ยนเงินบาทต่อเงินเรณมินปีของจีน และค่าใช้จ่ายในการขนส่งและค่าประกันภัยมีความสัมพันธ์กับตัวแปรตามในระดับนัยสำคัญที่ 95 ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีอุปสงค์ (Demand Theory) นราทิพย์ ชุตินวงศ์ (2546 : 25 - 28) กล่าวไว้ว่า ถ้าผู้บริโภคมีรายได้เพิ่มขึ้นจะทำให้สามารถซื้อสินค้าหรือบริการได้มากขึ้นทำให้อุปสงค์สำหรับสินค้านั้นเพิ่มขึ้น ในทางตรงกันข้ามถ้าผู้บริโภคมีรายได้ลดลงทำให้สามารถซื้อสินค้านั้นน้อยลงอุปสงค์สำหรับสินค้านั้นก็ลดลงตามไปด้วย เราเรียกสินค้าที่มีปริมาณซื้อสัมพันธ์กับรายได้ในเชิงบวกว่า สินค้าปกติ (normal goods) แต่สอดคล้องกับ การคาดคะเนเกี่ยวกับราคาหรือปริมาณของสินค้า รวมทั้งสถานการณ์ต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นในอนาคตย่อมมีผลกระทบต่อ การตัดสินใจซื้อหรืออุปสงค์ในปัจจุบัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วรพงษ์ ชาติวรพงศา (2550) ศึกษาการวิเคราะห์ศักยภาพการส่งออกกล้วยไม้ของไทยไปประเทศญี่ปุ่น พบว่า ราคาเฉลี่ยส่งออก (F.O.B.) กล้วยไม้ตัดดอกของไทยไปญี่ปุ่น ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศญี่ปุ่นและอัตราแลกเปลี่ยนเงินบาทต่อเงินเยนญี่ปุ่น มีผลกระทบต่อปริมาณการส่งออกกล้วยไม้ของไทย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อมรรรัตน์ บุญทอง (2553) ศึกษาเรื่องศักยภาพการส่งออกกล้วยไม้ตัดดอกของประเทศไทยไปประเทศญี่ปุ่น พบว่า ปริมาณการส่งออกกล้วยไม้ตัดดอกของไทยไปญี่ปุ่นมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับราคาเฉลี่ยรายได้และอัตราแลกเปลี่ยนมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับปริมาณการส่งออกกล้วยไม้ตัดดอก

2. การเปลี่ยนแปลงในปริมาณการส่งออกกล้วยไม้ของไทย ผลการศึกษาพบว่า ตัวแปร ปริมาณการส่งออกกล้วยไม้ของไทยไปประเทศจีน มีการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นในช่วงปี 2552 - 2553 ซึ่งเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางบวก เนื่องจาก กล้วยไม้ที่ประเทศไทยส่งไปขายยังประเทศจีน ส่วนมากเป็นกล้วยไม้สกุลหวายตัดดอก ซึ่งหวายตัดดอกไม่สามารถเจริญเติบโตได้ดีในเขตอากาศเย็น ดังนั้นการผลิตกล้วยไม้เพื่อตัดดอกในประเทศจีนจึง ไม่สามารถแข่งขันกับประเทศไทยได้ โดยจีนมีการนำเข้าดอกกล้วยไม้จากประเทศไทยตั้งแต่ปี พ.ศ. 2546 เป็นต้นมาจนถึงปัจจุบัน ซึ่งตลาดประเทศจีนเป็นตลาดที่ไทยส่งกล้วยไม้ไปจำหน่ายในปริมาณที่เพิ่มขึ้นเกือบจะทุกปี ประเทศจีนนิยมนำเข้ากล้วยไม้สกุลหวายจากประเทศไทยมากที่สุด ซึ่งส่วนใหญ่จะนำไปใช้ในงานพิธีต่าง ๆ และนำไปใช้ประดับตามโรงแรม ระดับตามร้านอาหารหรือภัตตาคาร เป็นต้น เนื่องจาก เมื่อปีพ.ศ. 2554 ประเทศไทยเกิดอุทกภัยน้ำท่วมครั้งใหญ่ทำให้พื้นที่การผลิตกล้วยไม้เสียหายถึง 11,000 ไร่ ทำให้ผลผลิตขาดตลาดอย่างรุนแรง และทำให้ราคาดอกกล้วยไม้เพิ่มขึ้น 100 เปอร์เซ็นต์ เกิดปัญหาตลาดคู่ค้าไม่สามารถซื้อดอกกล้วยไม้จากไทย จึงสั่งดอกกล้วยไม้จากสิงคโปร์, มาเลเซีย ทำให้ประเทศไทยเสียโอกาสอย่างมากและอีกเหตุผลหนึ่งคือคู่ค้าหันไปใช้ดอกไม้ในประเทศมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ณิชชยาพร บุรุษการ (2548) ศึกษาแนวโน้มปริมาณการส่งออกกล้วยไม้ตัดดอกของประเทศไทยไปประเทศสหรัฐอเมริกา พบว่า ในปี 2549 แนวโน้มปริมาณการส่งออกกล้วยไม้ขยายตัวเพิ่มขึ้น ร้อยละ 9.54 ปัจจัยที่กำหนดปริมาณการส่งออก ได้แก่ ราคากว้างกล้วยไม้และฤดูกาล ไตรมาสที่ 2 เป็นช่วงที่มีการส่งออกมากเนื่องจากเป็นช่วงเทศกาลต่าง ๆ ในสหรัฐอเมริกา จึงมีปริมาณส่งออกกล้วยไม้มากขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. จากผลการศึกษาพบว่า ราคาเฉลี่ยส่งออก (F.O.B) กล้วยไม้ของไทยไปประเทศจีน มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับปริมาณการส่งออกกล้วยไม้ของไทยไปประเทศจีน ดังนั้น รัฐบาลควรจัดประชุมเชื่อมโยงให้เกษตรกรที่ได้รับการรับรองสวน GAP ได้พบปะเจรจากับผู้ส่งออก เพื่อให้เกษตรกรได้รับราคาที่เหมาะสมกับคุณภาพและมาตรฐาน และร่วมกันวางแผนการผลิตและส่งออกกล้วยไม้ที่มีคุณภาพและได้มาตรฐานการส่งออกและสร้างระบบให้มีการตรวจสอบย้อนกลับได้

2. จากผลการศึกษาพบว่า ค่าใช้จ่ายในการขนส่งและค่าประกันภัย มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับปริมาณการส่งออกกล้วยไม้ของไทยไปประเทศจีน เนื่องจากผู้ส่งออกไทยส่วนใหญ่ส่งสินค้าแบบส่งมอบที่ท่า (Freight on Board หรือ FOB) กล่าวคือผู้ส่งออกจ่ายค่าขนส่งเอง ซึ่งต้องยอมรับว่าค่าใช้จ่ายเหล่านี้เป็นอุปสรรคในการส่งออก จึงทำให้มีต้นทุนสูงมาก หากมีการรวม กลุ่มของผู้ส่งออกกล้วยไม้ไทย ผู้ผลิตไม้ดอกชนิดอื่นรวมทั้งสินค้าเกษตรอื่น ๆ จะทำให้ประหยัดมากขึ้นและอาจจะช่วยเจรจาต่อรองค่าขนส่งในอัตราพิเศษได้ และภาครัฐควรสนับสนุนการจัดตั้งเขตพิเศษส่งออกกล้วยไม้เพื่อจัดการระบบการผลิตที่ดีและเหมาะสม รวมทั้งการจัดการด้านโลจิสติกส์ที่มีประสิทธิภาพ โดยจัดตั้งคณะกรรมการร่วมพิจารณาศึกษาหาแนว ทางแก้ไขปัญหาค่าระวาง เพื่อลดต้นทุนค่าระวางในการขนส่ง จัดหาที่ระวางเพื่อให้เพียงพอและสะดวกในการขนส่งกล้วยไม้ พัฒนาระบบโลจิสติกส์เพื่อลดขั้นตอนและระยะเวลาขนส่งให้ถึงมือผู้บริโภคในเวลาที่เหมาะสม คงสภาพที่ดี ต้นทุนต่ำ รวมทั้งเพิ่มทางเลือกการขนส่ง กล้วยไม้ที่ช่วยลดต้นทุนให้ต่ำลง

3. ผู้ส่งออกกล้วยไม้ภายในประเทศมักจะมีการแข่งขันกันเองทางด้านราคามากกว่าที่จะเน้นการพัฒนาคุณภาพกล้วยไม้ให้อยู่ในระดับเดียวกันเพื่อให้สามารถแข่งขันกับคู่แข่ง ส่วนรัฐบาลควรออกกฎระเบียบในการส่งออกกล้วยไม้เพื่อการส่งออกให้มีมาตรฐานสากลมากยิ่งขึ้น

4. ผู้ประกอบการธุรกิจการส่งออกกล้วยไม้ของไทย ควรสำรวจตลาดและค้นคว้าข้อมูลข่าวสารที่ทันสมัยเกี่ยวกับสถานการณ์และความต้องการของตลาดกลุ่มเป้าหมาย รวมถึงราคาส่งออกกล้วยไม้ของผู้ผลิตที่สำคัญ เพื่อให้การวางแผนการส่งออกมีประสิทธิภาพมากขึ้น นอกจากนี้ควรมีการส่งเสริมให้มีการวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์จากกล้วยไม้ให้ทันสมัย และมีการตรวจสอบมาตรฐานกล้วยไม้ของไทยให้ตรงกับความต้องการของตลาดเป้าหมายมากที่สุด เพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขันและเพิ่มส่วนแบ่งตลาดด้วย สำหรับมาตรการทางด้านราคานี้ ถือเป็นเรื่องที่สำคัญที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกหน่วยควรให้ความสนใจ เนื่องจากราคาเฉลี่ยส่งออก (F.O.B.) กล้วยไม้ของไทย ยังสูงกว่าประเทศคู่แข่งอยู่เนื่องจากต้นทุนการผลิตกล้วยไม้ ทำให้ความสามารถในการแข่งขันลดลง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องในอนาคต

1. การศึกษาในครั้งนี้ใช้ข้อมูลราคาเฉลี่ยส่งออก (F.O.B.) กล้วยไม้ของไทยไปประเทศจีน เป็นราคาหลักเท่านั้น ซึ่งอาจมีตัวแปรอื่นที่มีอิทธิพลต่อปริมาณการส่งออกกล้วยไม้ของไทยไปประเทศจีน ดังนั้นในการศึกษาครั้งต่อไป ควรจะนำปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณการส่งออกกล้วยไม้ของไทย เข้ามาร่วมพิจารณาด้วย เช่น ราคาของสินค้าของประเทศคู่แข่ง นโยบายทางการค้าของรัฐบาล อาทิ ภาษี โควตาและการให้เงินอุดหนุนเพื่อส่งเสริมการส่งออกให้มากขึ้น เป็นต้น

2. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบการส่งออกกล้วยไม้ของไทยไปประเทศจีนและประเทศคู่ค้าที่สำคัญ หรือการเปรียบเทียบการส่งออกกล้วยไม้ของไทยกับประเทศคู่แข่ง เพื่อให้ทราบถึงศักยภาพของในการส่งออกกล้วยไม้ของไทย

3. ควรหาตลาดในเอเชียเพิ่มมากขึ้น เพื่อที่จะได้มีฐานของลูกค้ามากขึ้น

บทสรุป (Conclusion)

การศึกษานี้เป็นการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณการส่งออกกล้วยไม้ของไทยไปประเทศจีน โดยมีวัตถุประสงค์ในการศึกษาเพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณการส่งออกกล้วยไม้ของไทย และเพื่อศึกษาการเปลี่ยนแปลงในปริมาณการส่งออกกล้วยไม้ของไทย ในการศึกษานี้ข้อมูลที่ใช้เป็นข้อมูลอนุกรมเวลารายไตรมาส ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2547 – 2554 ไตรมาส 2 รวม 30 ไตรมาส สามารถสรุปได้ดังนี้ ปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณการส่งออกกล้วยไม้ของไทย มากที่สุด คือ ตัวแปรอัตราแลกเปลี่ยนเงินบาทต่อเงินเรณมินบีของจีน รองลงมา คือ ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศที่แท้จริงของจีน ราคาส่งออก (F.O.B.) กล้วยไม้ของไทยไปประเทศจีน และ ต้นทุนค่าขนส่ง รวมค่าประกันภัย ทั้งนี้ราคาส่งออกกล้วยไม้ของไทยไปประเทศจีน และค่าใช้จ่ายในการขนส่งรวมค่าประกันภัย มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับปริมาณการส่งออกกล้วยไม้ของไทยไปประเทศจีน ในขณะที่

ที่ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศที่แท้จริงของจีนและอัตราแลกเปลี่ยนเงินบาทต่อเงินเรนนินปีของจีน มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับปริมาณการส่งออกกล้วยไม้ของไทยไปประเทศจีน

เอกสารอ้างอิง (Reference)

ณัฐชยาพร บุรีสการ. 2548 . แนวโน้มปริมาณการส่งออกกล้วยไม้ตัดดอกของประเทศไทยไปประเทศสหรัฐอเมริกา.

สารนิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ. มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

นราทิพย์ ชูติวงศ์. 2546. **ทฤษฎีเศรษฐศาสตร์จุลภาค**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วรพงษ์ ชาติวรพงศา. 2550. **วิจัยเรื่องการวิเคราะห์ศักยภาพการส่งออกกล้วยไม้ของไทยไปประเทศญี่ปุ่น**.

สารนิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ . มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

อมรรัตน์ บุญทอง. 2553. **ศักยภาพการส่งออกกล้วยไม้ตัดดอกของประเทศไทยไปประเทศญี่ปุ่น**.

วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ . มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

สมาคมผู้ส่งออกดอกกล้วยไม้ไทย. “การสืบค้นข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต,” [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก

<http://thaiorchidexporterassociation.com/> [สืบค้นวันที่ 23 ตุลาคม 2555]

